

دستاوردهای مهم صنعت نفت در حوزه اقتصاد مقاومتی در بخش بالادستی

صنعت نفت تنها ارگانی است که سه بند مستقل از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به آن اختصاص یافته است. سیاست‌هایی که ۳۰ بهمن ماه ۱۳۹۲ توسط رهبر انقلاب به قوای سه‌گانه‌ی کشور ابلاغ شد. در بند سیزدهم این سیاست‌ها دولت به مقابله با ضربه‌پذیری در آمد حاصل از صادرات نفت و گاز از طرق زیر مکلف شده: الف) انتخاب مشتریان راهبردی ب) ایجاد تنوع در روش‌های فروش ج) مشارکت‌دادن بخش خصوصی در فروش د) افزایش صادرات گاز ه) افزایش صادرات برق و افزایش صادرات پتروشیمی ز) در بند چهاردهم ابلاغیه‌ی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی هم وزارت نفت به افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور جهت اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز و تأکید بر حفظ و توسعه‌ی ظرفیت‌های تولید نفت و گاز، به‌ویژه در میادین مشترک مکلف شده است. در بند پانزدهم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نیز آمده: «افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره‌ی ارزش صنعت نفت و گاز، توسعه‌ی تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (بر اساس شاخص شدت مصرف انرژی) و بالا بردن صادرات برق، محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع». برخی از اقدامات مهم صنعت نفت در بخش بالادستی در راستای اقتصاد مقاومتی بدین شرح است:

قراردادهای جدید نفتی

در بند ششم پروژه‌های اقتصاد مقاومتی صنعت نفت چنین آمده: اصلاح ساختار قراردادهای نفتی جدید برای انتقال فن‌آوری با هدف اجرای راهبرد

معاوضه‌ی بازار کشور در حوزه‌های نفتی و گازی با دانش فنی عملیاتی و بنیادین از طریق شرکت‌های اکتشاف و تولید (E&P) برای بخش بالادست. وزارت نفت جهت تحقق بند ششم پروژه‌های اقتصادی مقاومتی صنعت نفت، گام‌هایی برداشته و این مدل‌ها در مسیر اجرایی شدن هستند. مدل جدید قراردادهای جدید نفتی نهایی شده و ۲۵ تفاهم‌نامه هم برای مطالعه‌ی میادین نفتی با شرکت‌های داخلی و خارجی امضاء شده که قرار است به‌زودی این قراردادها در روسیه برای شرکت‌های روسی تشریح شوند.

عملکرد قابل قبول در افزایش تولید از غرب کارون

بند هفتم پروژه‌های اقتصاد مقاومتی در سال جاری وزارت نفت را مکلف کرده با استفاده از ظرفیت بیع متقابل، تولید نفت‌خام در میادین مشترک غرب کارون را ۹۰ هزار بشکه در روز افزایش دهد. بزرگ‌ترین میادین غرب کارون عبارتند از: آزادگان جنوبی و شمالی، یاران شمالی و جنوبی و یادآوران. «برداشت ایران از میادین مشترک غرب کارون در ابتدای دولت تدبیر و امید روزانه ۶۰ هزار بشکه بود». این جمله را معاون اول رئیس‌جمهور گفته است. اواخر سال ۹۵ روحانی به خوزستان رفت و پروژه‌های آزادگان شمالی، یادآوران و یاران شمالی را افتتاح کرد. قبل از این تولید زود هنگام میادین نفتی آزادگان جنوبی هم آغاز شده بود. رئیس ستاد اقتصاد مقاومتی درباره‌ی تولید نفت از میادین غرب کارون می‌گوید: «امروز میزان برداشت از میادین مشترک غرب کارون به ۲۸۰ هزار بشکه رسیده است». میدان آزادگان شمالی با ۷۵ هزار بشکه در روز، یادآوران با ۸۵ هزار بشکه و یاران شمالی با ۳۰ هزار بشکه

امسال افتتاح شدند. تولید میدان یادآوران به ۱۱۵ هزار بشکه در روز رسیده است. اگر این ارقام را با تولید ۶۰ هزار بشکه‌ای میدان آزادگان جنوبی جمع کنیم رقم تولیدی ۲۸۰ هزار بشکه‌ای از غرب کارون، که توسط معاون اول رئیس‌جمهور اعلام شده حاصل می‌گردد. عملکرد وزارت نفت در افزایش تولید نفت کاملاً موفقیت‌آمیز بوده است. بنابراین وزارت نفت توانسته به اهداف اقتصاد مقاومتی در سال جاری دست یابد.

برداشت روزانه ۵۵۰ میلیون مترمکعب گاز از پارس جنوبی

طبق بند هشتم پروژه‌های اقتصاد مقاومتی در سال جاری به افزایش تولید گاز در میدان مشترک پارس جنوبی اختصاص داشت: «بیع متقابل افزایش سطح تولید گاز در میدان مشترک پارس جنوبی به ۵۶۷ میلیون مترمکعب در روز». ایران از سال ۱۳۸۱ تا کنون در مجموع نزدیک به هزار میلیارد مترمکعب گاز از پارس جنوبی برداشت کرده است. هم‌اکنون برداشت گاز از میدان مشترک پارس جنوبی حدود ۵۵۰ میلیون مترمکعب در روز است که با هدف ذکر شده در ابلاغیه‌ی اقتصاد مقاومتی تفاوت چندانی ندارد. در حال حاضر تولید قطر از میدان پارس جنوبی حدود ۶۰۰ میلیون مترمکعب در روز است و پیش‌بینی می‌شود با افتتاح فازهای ۱۴، ۲۲، ۲۳ و ۲۴ سال آینده تولید ایران از قطر پیشی بگیرد. این فازها می‌توانند روزانه ۱۵۰ میلیون مترمکعب گاز وارد مدار تولید کنند. مهم‌ترین سیاست وزارت نفت در پارس جنوبی اولویت‌دار کردن فازها بود. فازهایی که بخش‌هایی از هر کدامشان انجام شده اما پیشبرد آنها با دشواری همراه شده بود. عملکرد وزارت نفت در توسعه‌ی فازهای پارس جنوبی نمره‌ی قبولی می‌گیرد.

جدیدترین اخبار و تحولات تولید و صادرات نفت اوپک

ماه پس از لغو تحریم‌ها، روزانه یک میلیون بشکه به تولید نفت خود بیافزاید. زنگنه ادامه داد: پس از آن توانستیم این مقدار تولید را به عنوان حق جمهوری اسلامی ایران در سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) تثبیت کنیم و سهمیهی کشورمان تا حد زیادی به ارقام قبل از تحریم‌ها نزدیک شد.

عرضه‌ی روزانه‌ی نفت عربستان حدود ۱۰ میلیون بشکه باقی می‌ماند

برخی منابع صنعتی اعلام کردند: عربستان بنا دارد که عرضه‌ی روزانه نفت خود را در چند ماه آینده تا حدود روزانه ۱۰ میلیون بشکه تثبیت کند که این امر در چارچوب سهمیه‌ی تعیین شده برای آن در قالب توافق کاهش تولید سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) است. به گفته‌ی یک منبع مستقر در عربستان، ممکن است در مارس یا آوریل عرضه‌ی نفت عربستان از تولید واقعی این کشور پیشی بگیرد. از سوی دیگر، یکی از مسئولان وزارت انرژی عربستان اعلام کرد: صادرات نفت این کشور در مارس امسال نسبت به فوریه ۳۰۰ هزار بشکه کاهش می‌یابد.

اوپک و غیراوپک به احیای ثبات بازار نفت متعهد هستند

دبیرکل اوپک معتقد است تداوم توافق کاهش عرضه‌ی نفت خام اوپک و تولیدکنندگان غیراوپک ثبات را به بازار جهانی نفت باز می‌گرداند. به گزارش خبرگزاری رویترز، محمد سانوسی بارکیندو گفت: تولیدکنندگانی که در برنامه‌ی کاهش عرضه شرکت کردند متعهد شده‌اند حجم ذخیره‌سازی‌ها را به میزان میانگین پنج سال گذشته در این صنعت برسانند و ثبات را برای بازار نفت به ارمغان آورند.

اوپک گفت: به‌نظر ما این سطح قیمت موجب تشویق سرمایه‌گذاری می‌شود اما تولیدکنندگان نفت شیل را برای افزایش شدید تولید، تشویق نمی‌کند.

صادرات روزانه‌ی نفت خام و میعانات گازی ایران به ۳ میلیون بشکه رسید

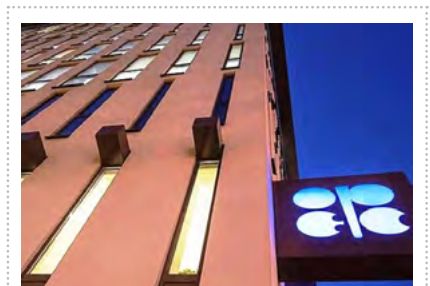
وزیر نفت از مجموع صادرات روزانه ۳ میلیون بشکه نفت خام و میعانات گازی در اسفند ماه سال ۹۵ خبر داد. بیژن زنگنه گفت: در حوزه‌ی تولید نفت که مهم‌ترین بحث ماست، سال ۹۵ نخستین سالی بود که پس از چند سال، بدون تحریم وارد شدیم و خوشبختانه توانستیم تولید روزانه‌ی نفت خام ایران را بیش از یک میلیون بشکه افزایش دهیم.

وزیر نفت عنوان کرد: صادرات نفت خام ایران در آذرماه ۹۵ به ۲/۳ میلیون بشکه در روز رسید که این مقدار نسبت به پنج ماه نخست سال ۹۲ حدوداً ۲/۴ برابر شد. زنگنه گفت: مجموع صادرات نفت خام و میعانات گازی ایران در اسفند ماه ۹۵ به رکورد نزدیک به ۳ میلیون بشکه در روز رسید. وی افزود: میانگین صادرات نفت و میعانات گازی ایران در ماه‌های پایانی سال ۹۵ بیش از دو میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز بوده است. وزیر نفت تصریح کرد: سرعت روند افزایش تولید و صادرات نفت خام ایران اعجاب ناظران جهانی را برانگیخت؛ در حالی که آنان فکر نمی‌کردند ایران ظرف سه تا چهار

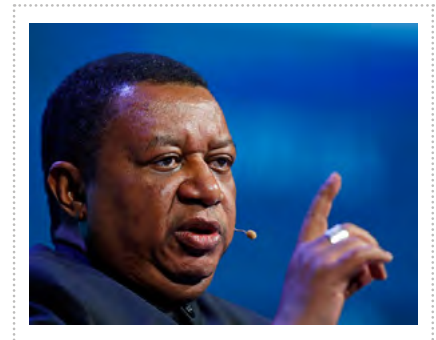
اعضای اوپک به دنبال قیمت نفت ۶۰ دلار هستند

عربستان، عراق و کویت قیمت نفت ۶۰ دلار برای هر بشکه را مطلوب می‌دانند. به گزارش روزنامه وال استریت ژورنال، مسئولان اوپک اعلام کردند که برخی تولیدکنندگان عمده‌ی نفت در این سازمان، از جمله عربستان، اکنون در پی قیمت نفت ۶۰ دلار برای هر بشکه هستند که نشان‌دهنده‌ی احتمال تمدید توافق کاهش تولید است. به گفته‌ی مسئولان یاد شده، عربستان، عراق و کویت باور دارند که نفت ۶۰ دلاری می‌تواند به اقتصاد آنها کمک کرده، امکان افزایش سرمایه‌گذاری در بخش انرژی آنها را فراهم کند و همزمان سبب جهش تولید نفت آمریکا نیز نشود. این کشورها قبلاً در پی قیمت نفت ۵۵ دلاری بودند. جبار اللعیسی، وزیر نفت عراق گفت: عراق می‌خواهد قیمت نفت به ۶۰ دلار افزایش یابد؛ این هدف ماست. برخی افراد آشنا با سیاست‌های نفتی عربستان و کویت تأیید کردند که این کشورها نیز اکنون خواهان قیمت نفت ۶۰ دلار برای هر بشکه هستند.

یک فرد مطلع از سیاست‌های نفتی عربستان گفت: سعودی‌ها برای واگذاری سهام سعودی آرامکو، به قیمت نفت ۶۰ دلار نیاز دارند. طبق اعلام برخی از مسئولان اوپک آنها بدین نتیجه رسیده‌اند که در قیمت نفت ۶۰ دلار همه‌ی فعالان بازار می‌توانند همزیستی داشته باشند. یکی از مسئولان

وی افزود: اطلاعات مربوط به پایبندی تولیدکنندگان در ماه مارس نشان می‌دهد که تولیدکنندگان نسبت به ماه قبل از آن یعنی ماه فوریه همگرایی بیشتری در عرضه‌ی نفت داشته‌اند. تولیدکنندگان نفت‌خام عضو و غیرعضو اوپک از جمله روسیه و عربستان که بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان نفت‌خام جهان محسوب می‌شوند، در دسامبر توافق کردند عرضه‌ی نفت را برای شش ماه در مجموع حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز کاهش دهند تا قیمت هر بشکه نفت در بازار به ۵۵ دلار برای هر بشکه نزدیک شود. قرار است اعضای سازمان در نشست ۲۵ ماهه خود در وین به مرور دستاوردهای عملیاتی شدن این تصمیم بپردازند. بارکیندوا راجع به تمدید مدت این توافق در آینده اظهار نظر نکرد.

کاهش صادرات نفت عربستان در پی اجرای توافق اوپک

به دنبال اجرای برنامه‌ی کاهش عرضه‌ی کشورهای عضو و غیرعضو اوپک، در فوریه صادرات نفت‌خام عربستان به کمترین حد خود از نیمه‌ی سال ۲۰۱۵ رسید. به گزارش خبرگزاری رویترز از دویی این اتفاق در پی توافق تولیدکنندگان نفت‌خام عضو و غیرعضو سازمان کشورهای صادرکننده‌ی نفت (اوپک) رخ داد. بر اساس داده‌های مؤسسه‌ی جودی (JODI)، عربستان در فوریه‌ی سال ۲۰۱۷، صادرات خود را از روزانه ۷ میلیون و ۷۱۳ هزار بشکه در

روز در ژانویه به ۶ میلیون و ۹۵۷ هزار بشکه کاهش داد. این در حالی است که صادرات عربستان در ماه مه سال ۲۰۱۵ حدود ۶ میلیون و ۹۳۵ هزار بشکه بود که نسبت به آن زمان افزایش یافته است. در نوامبر سال ۲۰۱۶ صادرات نفت‌خام این کشور به روزانه هشت میلیون و ۲۵۸ هزار بشکه رسیده بود. عربستان در فوریه ۲۰۱۷ روزانه ۱۰ میلیون و ۱۱ هزار بشکه تولید داشت در حالی که تولید نفت‌خام این کشور در ماه قبل از آن ۹ میلیون و ۷۴۸ هزار بشکه بود.

اعضای اوپک درباره‌ی ثبات در بازار نفت توافق نظر دارند

وزیر انرژی عربستان معتقد است که اعضای اوپک درباره‌ی برقراری ثبات در بازارهای جهانی نفت خام توافق نظر دارند. به گزارش خبرگزاری رویترز از ریاض، خالد الفالح در مصاحبه‌ای با شبکه‌ی تلویزیونی العربیه گفت: سطح همکاری تولیدکنندگان نفت‌خام عضو و غیرعضو سازمان کشورهای صادرکننده‌ی نفت (اوپک)، بسیار خوب و حتی بیش از ۱۰۰ درصد است. اما برای تصمیم‌گیری درباره‌ی ادامه‌ی توافق برنامه‌ی کاهش عرضه نفت زود به نظر می‌آید. وی که در حاشیه‌ی یک کنفرانس راجع به سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر صحبت می‌کرد، گفت: در بین اعضای اوپک برای برقراری ثبات در بازار نفت همگرایی وجود دارد و تولیدکنندگان برای رسیدن به هدف خود

یعنی پایداری ثبات در بازار، هر کاری لازم باشد انجام خواهند داد؛ حتی اگر شش ماه یا بیشتر به طول بیانجامد. وزیر انرژی عربستان گفت: تولیدکنندگان برای اتخاذ چنین تصمیمی به پیش‌بینی‌های بازار در دو سال آینده رجوع خواهند کرد.

اوپک با سطح کنونی تولید نفت ایران موافقت می‌کند

وزیر نفت کویت از همکاری مطلوب ایران در برنامه‌ی کاهش عرضه‌ی اعضای سازمان کشورهای صادرکننده‌ی نفت (اوپک) خبر داد و گفت: در صورت تمدید توافق کاهش عرضه نفت‌خام، احتمال دارد به ایران اجازه داده شود سطح تولید کنونی خود را حفظ کند. به گزارش شبکه‌ی خبری بلومبرگ، عصام المرزوق در حاشیه‌ی برگزاری کنفرانسی در ابوظبی امارات گفت: اگر تصمیمی مبنی بر تمدید توافق کاهش عرضه‌ی نفت‌خام برای نیمه‌ی دوم سال ۲۰۱۷ گرفته شود، احتمال دارد به ایران اجازه داده شود سطح تولید خود را بدون تغییر حفظ کند. وی افزود: من فکر می‌کنم اگر اعضای اوپک برنامه‌ی کاهش عرضه‌ی نفت را تمدید کنند سطح تولید کنونی را حفظ خواهند کرد. کویت نخستین کشوری بود که خواهان تمدید توافق کاهش تولید نفت‌خام برای شش ماه دیگر شد.

المرزوق تصریح کرد: ایران در توافق اوپک همکاری خوبی داشته و کاهش تولید نداشته است. اما نسبت به آنچه درباره‌ی آن توافق شد تولید خود را افزایش نداده است. آژانس بین‌المللی انرژی ۱۳ آوریل (۲۴ فروردین ماه) اعلام کرد: پایبندی اعضای اوپک به توافق برای کاهش عرضه‌ی نفت‌خام در ماه مارس به ۱۰۴ درصد رسید. در حالی که این رقم در فوریه ۹۰ درصد بود و میزان پایبندی کشورهای غیرعضو اوپک در هر دو ماه از ۳۸ به ۶۴ درصد رسیده است.

درس آموزه‌های مرکز تحقیقات نفتی جدید انگلستان

Field Life Extension and Decommissioning در آبردین امضاء گردید. هدف از تأسیس این مرکز پشتیبانی علمی صنعت نفت و گاز در انگلستان و سایر کشورها عنوان شده است. طبق گزارش حقوق و توسعه، رئیس این مرکز با اشاره به وجود معادل ۲۰ میلیارد بشکه نفت در جا در فلات قاره‌ی انگلستان، به ضرورت فعالیت این مرکز در حوزه‌ی توسعه‌ی فن آوری و به کارگیری تأکید داشته است. مأموریت این مرکز پیشرفته در بیانیه‌ای این چنین مطرح شده است: "توسعه‌ی فن آوری‌ها و به کارگیری آنها جهت بهبود کارآیی، افزایش بهره‌وری و تبدیل شدن به قطب فن آوری جهانی"

در حال توسعه و جدید در عرصه‌ی این صنعت نیست؛ بلکه حتی کشورهایی با سابقه‌ی طولانی در زمینه‌ی اداره‌ی مراکز تحقیقاتی بین‌المللی نیز کماکان در حال گسترش و ایجاد مراکز تحقیقاتی جدید هستند. اواسط ماه فوریه مرکز فن آوری نفت و گاز (OGTC Oil & Gas Technology Center) در شهر آبردین اسکاتلند افتتاح شد. برای تأسیس این مرکز جدید تحقیقاتی ۲۲۵ میلیون دلار هزینه شده است. همزمان با افتتاح این مرکز، توافق‌نامه‌ای جهت مشارکت چند میلیون دلاری مرکز مزبور با دانشگاه رابرت گوردن برای تأسیس مرکزی دیگر به نام Centre of Excellence for

صنعت نفت ذاتاً صنعتی دانش‌بنیان است که با توجه به سرمایه‌گذاری سنگین و ارزش اقتصادی زیاد اجرای پروژه‌ها، تحقیقات کاربردی همواره به‌عنوان یک پیش‌نیاز مطرح بوده و مراکز تحقیقاتی در مراحل اجرا، از پروژه‌های نفتی پشتیبانی می‌کنند. برای نمونه اوایل ماه مارس سال جاری شرکت سینوپک چین در مجاورت پروژه‌ی شیل گاز Fuling که بزرگ‌ترین پروژه‌ی شیل گازی این کشور محسوب می‌گردد با هزینه‌ی ۴۹ میلیون دلار، یک مرکز تحقیقاتی مستقر کرده است. رویکرد ایجاد کانون‌های تحقیقاتی جدید برای پشتیبانی و حتی هدایت عملیات نفتی، مختص کشورهای

افتتاح قطب جدید تحقیقاتی شرکت شل

تحقیقاتی مختلف کشور سفارش دهند و متقابلاً مرکز تحقیقاتی نیز باید خود را از حصار مطالعات نظری و فاقد کاربرد در حوزه‌ی کسب و کار خارج کنند. افت سنگین کیفیت محصولات مراکز تحقیقاتی کشور یکی از آسیب‌های نهفته‌ی صنعت نفت کشور است که باید برای آن چاره‌اندیشی جدی صورت گیرد. (ب) ارتقاء کارآیی و بهره‌وری، هدفی مختص کشورهای توسعه نیافته نبوده؛ بلکه کشورهای توسعه یافته‌ی صنعتی نیز به‌طور مستمر بر این اصل تأکید دارند. (ج) برون‌گرا بودن مراکز تحقیقاتی در راستای اقتصادی شدن محصولاتشان و شناسایی نیازهای بازارهای بین‌المللی موجب جهش مادی و کیفیتی این گونه مراکز خواهد شد.

کرد. پیش‌بینی شده در این مرکز تا ۱۵۰۰ نفر فعالیت داشته باشند. قرار است تمامی نیروهای تحقیق و توسعه‌ی شرکت مزبور که در مناطق مختلف آسیا فعالیت می‌کردند در این مرکز متمرکز شوند. نکات کلیدی و آموزنده برای کشور ما از فلسفه‌ی ایجاد این مرکز عبارتند از: الف) یکی از خلاءهای صنعت ملی نفت کشور، "فقدان رابطه‌ی دوسویه‌ی واحدهای علمی با واحدهای عملیاتی" است. لزوم کاربردی شدن تحقیقات و نوآوری‌ها، خلاء بزرگ در توسعه‌ی صنعتی کشور، فعالیت‌های جزیره‌ای مراکز تحقیقاتی و واحدهای عملیاتی است. واحدهای عملیاتی باید به‌جای اصرار بر روش‌های سنتی یا تأمین نیاز از خارج، نیازهای خود را به مراکز

شرکت‌های نفتی بین‌المللی خصوصی نیز به ضرورت تحقیق و توسعه واقف هستند و آنرا به‌عنوان پیش‌نیاز برنامه‌های عملیاتی خود محسوب می‌کنند. نمونه‌ی آن شرکت نفتی شل است با شبکه‌ای از مراکز تحقیق و توسعه در نقاط مختلف جهان که با ۴۰۰۰ نفر شاغل زیر پوشش دو قطب فن آوری در آمریکا و هلند فعالیت دارد. با توجه به گستره‌ی فعالیت‌های جهانی و شاید متناسب با محیط فرهنگی، جغرافیایی و ... شرکت شل برای تمرکز تحقیق و توسعه‌ی فعالیت‌های نفتی خود در آسیا، کشور هند را انتخاب کرده است. اواخر مارس این شرکت قطب سوم فن آوری خود به نام Shell Technology Center Bangalore -STCB را در شهر بنگلور هندوستان افتتاح

بازنگری نظام جامع راهبری پژوهش و فن آوری وزارت نفت

نظام جامع راهبری پژوهش، فن آوری و نوآوری وزارت نفت با هدف کارآمدسازی و تسهیل در اجرای طرح‌ها و پروژه‌های اولویت‌دار این حوزه، بازنگری و اصلاح می‌شود.

معاونت مهندسی، پژوهش و فن آوری وزارت نفت، اصلاح و بازنگری نظام جامع راهبری پژوهش، فن آوری و نوآوری این وزارتخانه را از طریق اداره کل امور

به‌طور همزمان، بازنگری و اصلاح نظام جامع راهبری پژوهش، فن آوری و نوآوری وزارت نفت با استفاده از مشاوره متخصص و همچنین مشارکت همه‌ی ذینفعان و ارکان پژوهش و فن آوری، در دست اقدام قرار دارد. پیش‌بینی می‌شود فرآیند اصلاح و بازنگری نظام جامع راهبری پژوهش، فن آوری و نوآوری وزارت نفت، شهریور امسال پایان یابد.

پژوهش خوددنبال می‌کند و در این زمینه، در گام نخست با هدف تسریع فرآیند تعریف و تصویب پروژه‌های پژوهش و فن آوری، تفویض اختیار اصلاح دستورالعمل فرآیند تصویب‌خواهی، شاخص‌ها و الزامات تعریف و تصویب پروژه‌های پژوهش و فن آوری صنعت نفت به‌زودی به شرکت‌های اصلی و تابعه‌ی وزارت نفت ابلاغ می‌شود. بر اساس این گزارش

معرفی ابزار جدید نمونه‌گیری ته‌چاهی سیال

ابزار نمونه‌گیر کامپکت سازند (Compact Formation Sample)، یک ابزار نمونه‌گیری ته‌چاهی با قطر و وزن کم است که قابلیت تهیه‌ی سه نمونه سیال با حجم ۷۰۰ سی‌سی را دارد.

این ابزار قادر است نمونه‌های سیال را از محدوده‌ی وسیعی از شعاع چاه (۱۴-۳ اینچ) تهیه کند. علاوه بر آن می‌تواند

به‌صورت اتوماتیک در مرکز چاه قرار گیرد که این قابلیت، خطر گرفتادگی دستگاه در چاه را کاهش می‌دهد. از دیگر توانایی‌های این ابزار می‌توان به اتصال سریع و کارآمد با لایه‌ی هدف و همچنین استقرار در موتوکابل (Motoca-) (ble) و هپتاکابل (Heptacable) مورد استفاده در مخازن دریایی اشاره کرد. این ابزار

فشارهای سازند در زمان واقعی را ثبت کرده و در محاسبه‌ی دقیق گرادیان فشاری سازند، سطح تماس سیالات و همچنین اندازه‌گیری تحرک‌پذیری سیال به کاربر کمک خواهد کرد. قابلیت‌های این ابزار نمونه‌گیری به کاربر امکان دستیابی به نمونه‌ی سیال واقعی و معرف مخزن با روش ساده‌تر و کم‌خطر را می‌دهد.

برنامه‌ی استراتژیک صنعت نفت روسیه

طبق گزارش مؤسسه‌ی GlobalData دولت روسیه برای سرمایه‌گذاری به ارزش بیش از ۱۱۳ میلیارد دلار در پروژه‌های نفت و گاز این کشور تا سال ۲۰۲۵ برنامه‌ریزی کرده است. هدف پروژه‌های مزبور افزایش روزانه ۸۰۰ هزار بشکه نفت و ۱۱/۹ میلیارد فوت‌مکعب گاز به ظرفیت‌های تولیدی فعلی این کشور است.

شش پروژه متعلق به گس‌پروم، پنج پروژه متعلق به شرکت سورگوت نفت‌گس و دو پروژه متعلق به روسنفت است. تنها سه پروژه‌ی گس‌پروم در منطقه‌ی ساخالین، بیش از ۱۰ میلیارد دلار

سرمایه‌گذاری را جذب خواهد کرد. به گزارش حقوق و توسعه، سه نکته‌ی زیر حائز اهمیت است:

■ نگاه دولت روسیه به توسعه‌ی صنعت نفت و گاز خود صرفاً از دریچه‌ی اقتصادی نیست؛ بلکه رهبر روسیه بسیار هوشمندانه از این صنعت به‌عنوان یک ابزار دیپلماسی انرژی برای هدایت راهبردهای سیاسی خود استفاده کرده است. وابستگی شدید اروپا به انرژی روسی، موجب تعدیل بسیاری از واکنش‌های قدرت‌های اروپایی در تقابل سیاسی با روسیه شده است. همین رویکرد نیز در ارتباط با همکاری‌های انرژی چین با

روسیه دنبال می‌گردد. ■ دولت روسیه برای این حجم از سرمایه‌گذاری، بر جذب سرمایه‌گذاری خارجی از همه‌ی نقاط دنیا تأکید دارد. استراتژی روسیه در این خصوص حضور شرکت‌های انگلیسی، فرانسوی، چینی و حتی آمریکایی است (در صورت اجازه‌ی دولت آمریکا). قطر نیز سال گذشته ۱۹/۵ درصد از سهام شرکت روسنفت را به مبلغ ۱۰/۸ میلیارد دلار خریداری کرد؛ گرچه این موضوع شدیداً موجب نگرانی غرب قرار گرفت. چندی پیش در حاشیه‌ی اجلاس سرمایه‌گذاری در لندن،

طرفین، برخی عوامل در بدنه‌ی اجرایی مانع از استفاده از این ظرفیت‌ها شده‌اند.
 ■ روابط بین‌الملل اقتصادی ایران نیز باید سمت و سوی مشابهی را تجربه کند. فرصت‌ها کم و رقبا بسیار فعال هستند.

جمهوری‌های خودمختار متعددی از جمله جمهوری مسلمان‌نشین تاتارستان تشکیل شده ظرفیت‌های فراوان اقتصادی و صنعتی از جمله در حوزه صنعت نفت و انرژی دار. اما با وجود اراده‌ی دولت‌های

رویتز سرمایه‌گذاری قطر در روسنفت را مورد تشکیک قرار داد که رئیس صندوق ذخیره‌ی ارزی دولت قطر با قطعیت اطمینان خود از این سرمایه‌گذاری را ابراز داشت. کشور پهناور روسیه که از

تزریق آب کشور در ازدیاد برداشت در مخازن کربناته

است. بنابراین باید آزمایش‌های جریان مغزه (شامل کنترل نمودارهای فشار و اشباع درجا) انجام شود. تزریق آب دریا با سولفات زیاد در مخزنی که آب سازندی حاوی باریم و استرانسیم داشته باشند پتانسیل تشکیل رسوب را در لوله‌های تولید افزایش داده و منجر به بسته شدن منافذ سنگ مخزن اطراف چاه می‌گردد که این مسأله از معایب وجود زیاد سولفات در آب تزریقی است. لازم به ذکر است هنوز مکانیسم تغییر ترشوندگی سنگ کربناته در اثر تزریق آب کم‌شور به‌طور کامل شناخته نشده و نیازمند انجام تحقیقات بیشتری، جهت فهم بهتر مکانیسم‌های فیزیکی و شیمیایی در حال انجام در تزریق آب کم‌شور و همچنین تعیین عوامل مؤثر در واکنش‌های سنگ / نفت / آب نمک است.

نشان می‌دهد که اصلاح ترشوندگی سنگ کربناته به‌سمت آب‌دوست عمدتاً به دلیل کاهش استحکام یونی آب نمک تزریقی و غلظت بیشتر سولفات در آبست. بر اساس نتایج این مطالعه بیشترین باز یافت مربوط به آزمایش‌هایی بوده که آب نمک غلظت سولفات بیشتری داشته است. همچنین بر اساس نتایج آزمایش‌های آشام، میزان باز یافت نفت ۲۰-۴ درصد میزان نفت در جای اولیه است. دلیل پراکندگی میزان باز یافت نفت در این نمونه سنگ‌ها علاوه بر تنوع شرایط آزمایشگاهی، تنوع در نمونه‌ی سنگ کربناته از لحاظ نوع کانی، ساختار، تراوایی و ... نیز هست. بررسی اثربخشی روش سیلاب‌زنی آب نیازمند اطلاعات تراوایی نسبی آب و نفت، قبل و بعد از اصلاح ترشوندگی

تزریق آب نمک کم‌شور در مخازن کربناته با هدف تغییر ترشوندگی سنگ مخزن به‌عنوان یکی از روش‌های ازدیاد برداشت نفت مطرح است. تغییر ترشوندگی یکی از مؤثرترین مکانیسم‌های افزایش باز یافت نفت در مخازن کربناته است. اعمال تغییرات زیر در ترکیب آب تزریقی منجر به تغییر ترشوندگی سنگ کربناته به‌سمت آب‌دوست و در نتیجه افزایش تولید نفت می‌شود:

- افزایش غلظت یون‌های برهمکنش سطحی مانند سولفات، بورات یا فسفات در آب نمک تزریقی
- کاهش استحکام یونی آب نمک تزریقی

جهت بررسی اثر ترکیب آب کم‌شور بر رفتار ترشوندگی، روی نمونه‌های مختلف سنگ کربناته آزمایش آشام انجام شده است. نتایج این مطالعه

ارزش قراردادهای طرح بومی‌سازی کالاهای نفت بیش از ۱/۳ میلیارد دلار است

می‌رود. وی توسعه‌ی ظرفیت‌های داخلی و بهره‌مندی حداکثری از آنرا یکی از سیاست‌های اصلی وزارت نفت خواند و گفت: به‌همین منظور از سال ۹۳ طرح بومی‌سازی ده گروه کالاهای مورد نیاز صنعت نفت در دستور کار قرار گرفت. بیطرف با بیان اینکه در اجرای قراردادهای این ده گروه کالا، شرکت‌های سازنده‌ی داخلی با معرفی

صنعت نفت، به تشریح آخرین وضع طرح بومی‌سازی ده گروه کالاهای این صنعت پرداخت و گفت: تاکنون ۵۲ قرارداد به ارزش ۳۴۳ میلیون دلار با سازندگان داخلی امضاء شده و با امضاء دو قرارداد جدید به ارزش یک میلیارد دلار در حوزه‌ی ساخت لوله در آینده‌ای نزدیک، ارزش مجموع قراردادها از ۱/۳ میلیارد دلار فراتر

با امضاء دو قرارداد جدید در هفته‌های آتی، ارزش مجموع قراردادهای امضاء شده در طرح بومی‌سازی ده گروه خانوادگی کالاهای پر مصرف صنعت نفت به یک میلیارد و ۳۴۳ میلیون دلار بالغ می‌شود. حبیب‌اله بیطرف، معاون وزیر نفت در امور مهندسی، پژوهش و فن‌آوری، در بازدید از یکی از شرکت‌های ایرانی سازنده‌ی تجهیزات

شرکای توانمند خارجی به فرآیند انتقال فن آوری در حوزه‌ی ساخت داخل کمک می‌کنند ادامه داد: امیدواریم حضور صنایع داخلی در حوزه‌ی ساخت تجهیزات صنعت نفت پررنگ‌تر شود. معاون وزیر نفت بر اهمیت و ضرورت کیفیت تجهیزات و قطعات مورد استفاده در صنعت نفت تأکید کرد و گفت: با توجه به حساسیت‌های کار در این صنعت و احتمال وقوع حوادث در صورت استفاده از تجهیزات نامناسب،

تطابق محصولات با استانداردها الزامی است. ضمن اینکه سامانه‌های بازرسی وزارت نفت نیز در این زمینه بسیار سخت‌گیرانه عمل می‌کنند. به گفته‌ی این مقام مسئول، سازندگان داخلی باید رقابت‌پذیری خود را افزایش دهند؛ چراکه شرکت‌های کارفرما در سفارش کالا به کیفیت، قیمت، زمان تحویل، ضمانت‌ها و خدمات پس از فروش قابل‌ارائه توسط شرکت‌های سازنده توجه می‌کنند و گاهی

ممکن است سازندگان داخلی نتوانند تمامی این ضوابط‌ها را مدنظر قرار دهند. بیطرف ادامه داد: باید امکان صدور گواهینامه‌های بین‌المللی برای سازندگان داخلی فراهم شود که در این زمینه نیز اقدام‌هایی در دستور کار است. وی با اشاره به نام‌گذاری امسال به‌عنوان «سال اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال» ابراز امیدواری کرد با توسعه‌ی ساخت داخل در کشور، تولید و اشتغال بیش از پیش گسترش یابد.

تحولات ساختاری در نفت خاورمیانه

بنابر گزارش Economics and Oil، بلومبرگ از آغاز بازآرایی ساختاری در برخی شرکت‌های نفت خاورمیانه گفته است. این بازآرایی ساختاری در کشورهای مختلف به شکل‌های گوناگون انجام می‌شود و البته برخی از آنها صرفاً در حد یک ایده است: آرامکو: این شرکت در حال برنامه‌ریزی برای عرضه‌ی عمومی اولیه‌ی (IPO) است که طبق گفته‌ی

دولت، ممکن است به جذب ۱۰۰ میلیارد دلار بیانجامد. قطر پترولیوم: این شرکت ادغام دو زیرمجموعه‌ی LNG خود را با نام‌های قطر گاز و راس گاز در دستور کار دارد. برخی منابع هدف از این کار را کاهش هزینه عنوان کرده‌اند. شرکت نفت عمان: این شرکت در حال دریافت مشاوره از بانک‌ها برای گزینه‌های استراتژیک در حوزه

کسب و کار خود است و از آنها برای برنامه‌ریزی پورتفولیوی خود کمک خواسته است. این شرکت ممکن است دارای‌ها را بفروشد یا برخی از کسب و کارهای خود را در بورس عرضه کند. شرکت نفت عمان البته در MOL مجارستان، شرکت گاز عمان، Oiltanking Odjfell و نیروگاه برق مسندم سهام دارد و کسب و کارهای دیگر را نیز مدیریت می‌کند.

جداسازی پهنه‌ی سیالات تولیدی مخازن با استفاده از امولسیون‌شکن جدید

شرکت بیکر هیوز اخیراً یک فن آوری جداسازی سیالات با عنوان Tretolite Snap را در مقیاس صنعتی به صنعت نفت عرضه کرده است. این فن آوری در واقع یک ماده‌ی شیمیایی است که در جداسازی سیالات تولیدی به‌عنوان عامل امولسیون‌شکن و شفاف‌کننده‌ی آب استفاده می‌شود. استفاده از این فن آوری منجر به بهبود عملکرد فرآیند جداسازی سیالات در محیط‌های تولیدی پر چالش می‌شود و بدون ایجاد

محدودیتی در ظرفیت تولید میدان، سود نهایی را افزایش می‌دهد. این ماده در پروژه‌هایی که با تولید و فرآورش سیالات چندفازی نظیر تأسیسات مربوط به روش تزریق بخار به کمک ریزش ثقلی (Steam Assisted Gravity Drainage: SAGD) سرو کار دارند بسیار اثر بخش و سودآور است. در روش ازدیاد برداشت SAGD جداسازی سیالات اهمیت زیادی دارد؛ چراکه آب مورد نیاز برای تولید بخار باید به اندازه‌ی کافی با کیفیت

و تمیز باشد. این امولسیون‌شکن از طرفی منجر به کاهش نفت و رسوبات در آب می‌شود و از سوی دیگر افزایش بازدهی و کاهش هزینه‌های جداسازی را در پی دارد. به گزارش راه ازدیاد برداشت، فن آوری مذکور در یکی از پروژه‌های SAGD در کشور کانادا جایگزین روش پیشین جداسازی سیالات شده است. بر اساس ارزیابی‌ها سود حاصل از کاربرد این فن آوری حدود ۳/۸ میلیون دلار است.